

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. шлюх. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не забирається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 3-00 зод.
Чвертьріччя 10-00 „
Півріччя 20-00 „
Річчя 35-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. ч.
— в усіх прочих краях по
7-50 зод.

Телеф. Редакції: 229-41.
Друкарня: 229-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Японська поліція побила британських моряків.

ШПІОНСЬКА АФЕРА?

ЛОНДОН, 28. 10. АТЕ. Японська влада арештувала трьох британських моряків, що сфотографували укріплену смугу пристані Кел-лонт на Формозі.

ЛОНДОН, 28. 10. ПАТ. Англійська преса описує той самий інцидент ось як: Перед кількома днями трьох матрозов британської ма-ринярки переїхалося таксівою по місті Ке-лонт. Після того шофер домагався, щоб йому заплатили, дарма, що матрози заплатили були

вже згори. Поліція забрала їх на станицю і там сильно побила; брит. старшину, що інтервеню-вав у цій справі, шеф японської поліції сильно зневажив.

Брит. уряд запротестував та домагається від японського урядового перепрошення та відшко-дування для побитих. У зв'язку з тим відложено заповіджену на 7. листопада візиту брит. фльо-ти в Японії.

1.500.000.000 франків дефіциту у французькому бюджеті.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. На вчорашній кабінет-ній раді обговорили міжнародні справи, мін. Даладіє заповів, що удержавлять 2 фабрики муніцип. Міністер скарбу Орліоль заявив, що цьо-торічний бюджет матиме 1.500.000.000 фр. дефі-циту.

МІН. САЛЯНГРО — ДЕЗЕРТИРОМ?

ПАРИЖ, 28. 10. Авас. Частина преси заки-дує, що міністра Салянгро засудили підчас вій-ни на смерть за те, що підчас війни він добро-вольно піддався німцям; шойно при ревізії про-цесу його уневиннили. Мін. Салянгро боронить-ся, що вже підчас війни суд його уневиннив, бо він попав у полон, шукаючи за раненим товари-

шем. Начальний вожд ген. Гамлен у товаристві двох представників б. комбатантів та військо-вих суддів має справити в архівах, як ця спра-ва представлялася справді, і оголосити кому-нікат.

СТРАЙК ВУГЛЕВИХ РОБІТНИКІВ
ПАРАЛІЖУЄ ФРАНЦУСЬКИЙ ПРОМИСЛ.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. Як подає „Матен“, наслідок страйку вуглевих робітників чимало фабрик припинило працю, як ткацтва Селіе у Ліль, де працювало 1.150 робітників, відливня заліза та фабрика мила, що дають працю 4.000 робітників та заведення Паран у Лере.

Португалія погрожує, що виступить з комітету неінтервенції.

ЛОНДОН, 28. 10. Райтер. Вчора ввечером португальський уряд зложив ноту, в якій засте-рігав собі право виступити з комітету неінтер-венції, якщо буде порушено приписи процеду-ри. А саме португ. уряд закидує британському, що він порушив процедуру, коли предложив комітетові скаргу мадридського уряду проти Португалії, Італії та Німеччини, не перевівши сілства. Португ. уряд рішуче опрокидує всі заміти проти нього.

ПЕРЕД НОВОЮ СОВІТСЬКОЮ БОМБОЮ
В КОМІТЕТІ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

МОСКВА, 28. 10. ПАТ. Як твердять у добре поінформованих колах, завтра слід сподіватися нового совітського демаршу в комітеті контролі над нейтральністю супроти Іспанії.

ГОЛОСИ СОВІТСЬКОЇ ПРЕСИ.

МОСКВА, 28. 10. ПАТ. „Ізвестія“ припуска-ють, що Німеччина й Італія визнають уряд ген. Франка, як лише він здобуде Мадрид та остері-

гають Англію й Францію перед Італійськими й німецькими імперіалістичними планами. „Жур-наль де Моску“ закидує предсідникові комітету неінтервенції односторонність та опрокидує іта-льо-німецькі закиди совітизації Іспанії.

ПОРТУГАЛІЯ НЕ ВИЗНАЛА УРЯДУ З БУРГОС.

ЛІССАБОНА, 28. 10. ПАТ. Урядові джерела категорично заперечують поголоску, немовби Португалія визнала уряд з Бургос.

ТРЕЙД-ЮНІОНИ І ПАРТІЯ ПРАЦІ ВИСТУ-ПИЛИ БИ ПРОТИ НЕВТРАЛЬНОСТІ?

ЛОНДОН, 28. 10. ПАТ. Секретар Трейд Юніонів заявив: Трейд Юніони та Лейбур Парті ще не вирішили остаточно своєї політики. Про-фесійні спілки Англії та цілої Європи все ува-жали, що, як політика неінтервенції заведе, необхідно буде вести іншу політику. Нинішня нарада вирішить чи пакт неінтервенції зазнав уже повної невдачі.

УЛЬТИМАТ.

ЛЯ КОРУНІА, 28. 10. ПАТ. Як повідомляє радіокомунікат в год. 1.30 вночі, ген. Франко зумав зажадати, щоб червоні залишили Мадрид до 48-ох годин.

УРЯД ПЕРЕЇЗДИТЬ ДО БАРСЕЛЬОНИ.
— ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВОРОТУ АЗАНІ.

СЕВІЛЛЯ, 28. 10. ПАТ. На засіданні марк-систів, що відбулося в Мадриді під проводом архієпископа Альвареза, рішили перенести уряд до Барсельони та домагатися, щоб Азаня негайно вернувся з Барсельони до Мадриду. Перед ви-їздом з Мадриду Азаня декретом скасував марксистські суди.

КОМУНІКАТ НАЦІОНАЛЬНОГО
КОМАНДУВАННЯ.

ТЕНЕРІФА, 28. 10. ПАТ. Нац. летун бом-бардує форт Хіхон та відтяли зв'язок з ним. На фронті Гренади здобули нац. війська замок Гадару.

ЛЯ КОРУНІА, 28. 10. ПАТ. Під Ескуріялем нац. війська відбили наступ червоних; Ескуріяль нац. війська оточений, подібно як Аранхуез, що під-лягає в найближчих годинах. Нац. летун дві-чі бомбардував Мадрид.

СЕВІЛЛЯ, 28. 10. ПАТ. Ген. Кеїно де Ляно заявив вчора в 22. год. через радіо: Під Сієрра Альбубієра нац. війська первели кілька опера-цій та взяли чимало бранців; на відтинку Сі-гуенца посуваються вперед, не стрічаючи опору; в Астурії перетинають зв'язок з пристанню Хі-хон. Лярго Кабаллеро усунув вождя мадрид-ського фронту ген. Ассензіо за його недавні невдачі.

СЕВІЛЛЯ, 28. 10. ПАТ. Війська ген. Позаса, вождя оборони Мадриду, почали протинаступ на Іллекас, що після 3-днівних боїв заломився; з 6.000 червоних 1.000 полягло. Між Толедом і Мадридом нац. війська посуваються 10 км. від Іллекаса.

ЛЯ КОРУНІА, 28. 10. ПАТ. Радіокомунікат наданий нині в год. 1.30 вночі повідомляє: У пров. Алява нац. війська заняли Гетафу де Але-ва; на південному відтинку — місцевості Грі-нон, Торрехон де Веляско і Торрехон де ля Кальрада; 200 червоних попало у полон, 2 чер-воні літаки зістрієно. На фронті Ескуріяль червоні втратили у невдатних наступках 154 уби-тих, 15 скорострілів, 300 кісіів і дуже важкі по-зицій.

КООПЕРАТИВНЕ МАЙНО треба добре збе-регити перед непотрібними втратами і тому слід товарі у крамниціх і складах, готівку, векслі, бюрову обстанову т. п. забезпечити безумовно від крадіжкі-влому і від огню

в Товаристві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Московська кириця в Каталонії.

Женева, 25. жовтня 1936.

Чим вужче стискається обруч національних еспанських військ довкола більшовицького осе-редку в Мадриді, тим ширше розвиває москов-ський уряд свою інтервенційну акцію в Іспанії. Московські заходи перед комісією для Іспанії в Лондоні у користь мадридського уряду скінчи-лись — як відомо — поразкою. Лорд Плімут відкинув дуже рішуче домагання Майського та Кагана повести блокаду португальських портів, відкинув теж вимогу Москви скликати комісію для розгляду наведених Москвою „фактів“ про інтервенційну роботу Португалії, Італії та Ні-меччини. Погроза московських дипломатів по-лишити комісію також нікого не зворушила: Со-віти почули, що комісія працюватиме й без них.

Без порівняння більш висліді добуває без-посередня московська акція в Іспанії. Як пові-домляє „Матен“, до Барсельони приїхала нова численна група московських військових та полі-тичних спеціалістів. Між Одесою та Аліканте і Барсе-льоною безупинно курсують „Нева“, „Кубань“ і „Зіранин“, довозючи „жінкам і дітям“ еспанських більшовиків „засоби поживи та одягу“, які — немов під дотиком чародійної палочки — переми-нюються у зброю, муніцію та літаки. Розуміється — не даром. Золото з національного еспанського банку в Мадриді, на якому спирається вартість пезети, пліве, не вважаючи на гострі протести національного уряду в Бургосі, широкою рікою до Франції, а звідти частинню й до Москви. Одного лише дня 18. ц. м. наприклад еспанський паро-лав „Трамонтана“ привіз до Марселя золота на 400 мільйонів франків. Таким чином протектор-ські жести коштують Москву на ділі дуже мало: харчі для Мадриду стягає Москва з України, від усіх совітських робітників стягає відсоток їх платні на еспанську авантюру, врешті каже собі платити мадридському банкові, який з черги гра-бує своїх громадян. До Іспанії повертається лише частина еспанського золота, як платня москов-ським агентам, що нищать еспанську державу.

Але чим безнадійніше становище Мадриду, тим більш кріпшає московська акція в Каталонії, якої національне „визволення“ Москва взяла собі раптом дуже близько до серця. Московські плани в Каталонії зраджують великий фейлетон в „Ізвестіях“ з 11. ц. м., якого автор покликнується між ін. на книжку Сталіна „Марксизм і національ-но-колоніальне питання“, видану у 1934. р. Мос-ковська теорія національного питання досить ві-дома, але її пристосування до Іспанії актуальне у зв'язку з пляном Москви проголосити Като-лонію самостійною совітською державою та про-довжувати еспанську авантюру під новою фір-мою. Московський офіціоз у питомий собі дема-гогічний спосіб переповідає історію національних рухів в Іспанії. Гнобителями „національних об-ластей“ є все кастильська шляхта, вище духовен-ство та кастильська бюрократія. Національний гніт лягає все тільки на селянство, робітництво та дрібну буржуазію. Національна буржуазія бо-рониться проти „кастильського гніту“ лише то-му, щоб самі мати „тегемонію у межах власної нації над селянством та робітництвом“. „Для всь-оких керівників національного руху класова бо-ротьба зовсім не існує. Для них існує лише

Неоромі
АТАНТИК

ПАН З МІЛІОНАМИ

то одиниць кошир
для у всіх метропо-
ліях світа.

єдина нація, що є понад усе. В національній незалежності вони бачать вихід з усіх труднощів... (Щі тези страшенно обурюють більшовиків!) „Робітник щораз більше втягається в боротьбу не лише проти каталійської буржуазії та дідичів, а й проти своїх власних провідних клас, які хочуть кермувати національним рухом...”

І ось Москва готується „визволити 4,7 мільйонів каталійців, 2,2 мільйонів галіційців та ок. 700 тисяч басків не лише від каталійського гнету, а й від великої каталійської буржуазії, яка підтримує „іспанський імперіалізм в Марокко“. Але московський уряд незадоволений і середньою та дрібною каталійською буржуазією, яка поставила національне питання в 1931. році на „конституційну площину“. Не вдовольняють Москви і керманіші робітничої класи — соціалісти, анархо-соціалісти та анархісти, які „легковажили національне питання“... Лише компартія виступила як найбільш послідовна побірниця за право пригноблених народів Іспанії на самоозначення, що його не можна здійснити без класової боротьби проти панівних класів буржуазії та дідичів. Національне питання є в Іспанії могутнім чинником аграрної революції, одночасно воно сприяє увільненню широких народних мас з впливу націоналістичних партій“...

Московські агенти, які спровокували громадянську війну в Іспанії та спонукали демагогічними обіцянками каталійських та баскських націоналістів пристати до іспанських більшовиків в їх боротьбі проти національної Іспанії, ганебно зраджують тепер цих самих націоналістів, оголошуючи проти них похід робітництва та селянства під прапором диктатури пролетаріату, себто під проводом Москви. Це дуже гірка наука для національних меншин Іспанії, які опинились

у безвихідній ситуації, віддавши себе в руки агентів Москви, які розпоряджаються фінансами (мандридське золото), зброєю і таким політичним маневром, яким є Ляро Кавалеро. Московські методи нам відомі дуже добре: вони ті самі супроти українців в межах Польщі, супроти хорватів в Югославії, супроти гіндуців, арабів, абіссинців, негрів. Але чужим досвідом до розуму прийти не легко. Українці, що не спромоглись оборонити власної держави, мають мало даних давати комусь поради. Всеж знаючи, що ніяка постороння сила не допоможе Каталонії зберігти свою самостійність проти волі іспанців та знаючи, що поміч Москви це нещастя і каталійців і усіх недержавних націй і всього світа християнської культури, — можемо хіба лише побажати каталійцям добути гідне і корисне для свого національного розвитку порозуміння з національними іспанцями та позбутися московського втручання.

Московська інтервенція в Каталонії є авантюрою, що може мати дуже поважні міжнародні наслідки; вона дуже близько цікавить теж українців. Поневолені нації СССР мають добру нагоду протестувати проти інтервенції московського уряду в Іспанії, що відбувається коштом тих поневолених народів. Очевидно, такий протест на міжнародному терені мав би тоді вартість, колиб взагалі існувало тривке й метке та активне міжнародне заступництво організованих меншин Європи. Сьогодні таке заступництво могло б відіграти поважну роль м. ін. у посередництві між каталійцями й басками з одного боку та нац. урядом Іспанії у Бургосі. На жаль — трагедія каталійців не викликає відгуку, крім відгуку у Москві, яка своєю інтервенцією остаточно долю каталійців і припечатала.

М. Данько.

З польської преси.

Який практичний ефект польонізації „кресів“?

Стаття В. Бончковського проти методу правління на Холмщині.

В останньому числі „Бюлетину П.-У.“ з 25. ц. м. находимо м. і. статтю В. Бончковського п. н. „Кресове право прав“, яка затронує одну з найбільш точок української дійсності у Польщі: ті землі з українським населенням, супроти яких польська адміністрація веде політику, неначе супроти земель однородно-польських. Стаття, про яку мова, відзначається тим, що у кожній публіцистичній найціннішій: відвагою. Невдовзі звертали ми увагу на приємне явище, що „Бюлетин Польско-Український“, який до недавня лякався, чи з відомих причин не хотів містити статей про відносини на Лемківщині, заговорив про москвофільську політику на Лемківщині просто як про державну зраду: про підготовлювання на Лемківщині всіма криничками та риманівськими москвофілами ідеального ґрунту під тріюмфальний візд московсько-більшовицьких „визволителів“, які саме тією дорогою заміряють асимілювати, щоб злучитися з чеськими союзниками. Нині реєструємо черговий похвали гідний мужній виступ: проти зберігання фікції, що „нема“ українців там, де вони на ділі є, і проти накладання польської політури на етнічно непольський край. Висновки автора так само не цураються ставити крапок над „і“: що саме здогадні успіхи такої політики є у дальших наслідках найпогубніші для держави.

На початку своєї статті автор пригадує своє давнє становище супроти мовно-віроповідної асиміляції:

„так званий генте рутенус націоне польонус виявився у перспективі життя поколінь духовим бастардом, непродуктивним типом, якого безмежний егоїзм і підлягання нижчим інстинктам життя зродило розкладову дійсність шляхетчини і крулевят XVI.—XVII. ст. разом із невідлучною антитезою мрячного рутенства, гайдамаччини, комплексу свячених ножів, Гонтів і Залізників“.

Асиміляції примусовій протиставить автор асиміляцію при допомозі мішаних подруж та під впливом спеціального духового середовища. Зовнішню асиміляцію називає автор просто утопією. „Тільки культурне піднесення власного народу і його духовий активізм може зробити наріз атракційним і у випадку мішання двох расових елементів рішати про перемогу сторони У, або сторони П.“

Повніші правди не стали ще власністю умів широких верств польської інтелігенції на

кресах, яка не бачить яскравої деструктивної ролі рухливої верстви гурра-„поляків“, які на дійсність, стабілізовану століттями, глядять підзорливими очима „перевертнів“.

Здавалося, що відродження Польщі, ослаблення широко розбудованого українського шкільництва і т. п. усунуть українську атракцію та зроблять чинник польський переможним, такий, який все усуває на своїй дорозі. Дійсність ствердила, що негативна програма усування суперечностей з дороги при допомозі наказу і фізичної переваги — не творить атракції, не притягає, створює омани і у висліді продукує моральну перевагу противної сторони. У тому світлі зрозуміємо численні факти українізації польських селян на лівівський провінції, не вважаючи на всю, здавалось би непереможну силу польської держави, кинену на терезки суперницьких впливів...

Автор навіязує до актуальних кривавих подій на Холмщині і стверджує, що „затомізоване національне життя Холмщини та Підляшшя заразило трупачим трійлом польське життя і видало гасло, сформульоване у польській мові: „нехай живе Україна, бо ми хцємо ржонду Ста-“

ліна“. „Пісоньки „поцтвого людку“ у тім Бом і людьми забутий частини Польщі думаючі. Повню там про пімсту, Гонті, затиного „спокою“, який панує у такому поцінзвертає увагу на спеціальні права, обовязку на мішаних теренах і заявляє, що „можна мови, формованої Кохановським і Славковським будувати велич і силу Польщі, вважаючи ан Шевченка і символу І. Мазепа“. Всі дані виводи присвячені саме доказові тези, що культивування власної культури та цінностей рідної нації творить партійний комплекс, байдуже — польський для польський, — а всяке викривлювання ріш психіки є медвежою для держави прирощу Комуно-націоналізм „тутешніх“ це природна

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНІ

доставляє

найбільша у краю фабрика дзвонів

Братів Фельчинських

у КАЛУШІ, вул. Сівецька 18

і в ПЕРЕМИШЛІ, вул. Красінського 61.

УВАГА: Подасмо до Шановного відома П. Т., де чого спільного не маємо з жидівською фірмою Станіславовою, що користаючи з тотальності в намі називається одного свого робітника, шивається під нашу фірму.

акція проти накидування чужої мови, чужої віроповідання, чужої культури. Там, де українське життя не може розвиватись у природних власних культурних умовах, воно шукає співвизначу у симпатіях до Сталіна і Будьонного, які постаті получені з візією Хмельницького.

Висновок автора такий:

„Південно-східні землі Польщі повинні бути у спільному володінні польського і українського елементу, що розвивались би рівнобіжно й поступово. Тільки під такою умовою вони можуть стати інтегрованою частиною Польщі у перспективі століть. Зате ті землі тим швидше найдуться у новому володінні Москви, чим більше сторонньо будуть підлягати політичній асиміляції. Цей здогадний парадокс є наслідком капітального укладу політичних і культурних сил у ті частини Європи.“

Автор настирливо дораджує, щоб польська політика сама старалася, щоб „русини“ піднялись на височині українству, бо саме ці антиросійський українці, який матиме зрозуміння і підтримку у польській стороні, дасть у перспективі століть змогу польському 22-мільйоновому народові мати 30-мільйонову державу.

Коли згадаємо, що одночасно з появою такої статті чуємо заповідь скріпленої комуністичної акції на українських етнічних землях — мусимо прийти до пересвідчення, що багато не вводи пропливе у Вислі, заки польські відомі дальні політики зрозуміють деякі прості на обі правди про конечність рахуватись з окремими правами на непольських землях польської держави.

Рік Зар. 1090

Магазин
ФУТЕР

М. А АВГУСТИН

ЛВІВ, РУТОВСЬКОГО 7.

Поручає рішмі позм футерго-
них і на замовлення по найви-
східнішим цінам. Першорядне за-
казання найкращими взорами.
Тел. 249-46. 1933 3-3

Новий гваничний конфлікт
на Далекому Сході.

МОСКВА, 28. 10. ТАСС. В околиці Турерозу, 500 м. від манджурського кордону японсько-манджурські відділи заатакували совітську стежу, що дістала підмогу і відкинула напасників. Амбасадор Юренієв дістав наказ зложити протест.

ЧЛЕНОВ ТАКИ АРЕШТОВАНИХ.

МОСКВА, 28. 10. ПАТ. Міродатні козз п-
тверджують, що Членов атташе амб. СССР у Пе-
рижі арештований, зате заперечують, немст б-
він був колинебудь приятелем Літвінова.

Рерпача „людового флонту“ в Чіле.

САНТІАГО ДЕ ЧІЛЕ, 28. 10. ПАТ. Противни-
ки „людового флонту“ виступили з радикальною

партії та оснували нову політичну групу. В цій
мають вони 3 теки.

Нині у Великім Театрі
комедія Богуславського

МОДНІ СПАЗМИ

ЗА ЗЕМЛЮ БАТЬКІВЩИНИ.

Реферат, виголошений на протестаційних зборах українського Львова дня 15. II. м.

III. ЗЕМЛЯ НА УКРАЇНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ТЕРИТОРІЇ МУСИТЬ ЧЕРЕЗ ПАРЦЕЛЯЦІЮ ПЕРЕЙТИ В РУКИ МІСЦЕВИХ ХЛІБОРОБІВ.

Природні права українського народу до землі української національної території це святі права. Вони не можуть підпадати ніяким змінам. Не піддали змінам також самі права польського народу на польській національній території, на якій у величезних розмірах експериментував пруський режим, у меншій царський автократизм. Польський народ добув вповні свої права до землі.

Історичний розвиток польської великої власності на українських землях у польській державі скріплює тільки права українського народу до великовласницької землі, як варштату праці його хліборобської верстви.

А проте господарські і соціальні умовини життя місцевих хліборобів, без огляду на їх віру і національність, вимагають, щоб парцеляція землі на нашій аграрно-перенаселеній Батьківщині була ведена з погляду направи аграрних відносин, про які вже Шепановський писав під 90-ти роки минулого століття, змальовуючи нужду, селян-гельотів, про які основну студію склав проф. Зізіслав Людкевич, які занепадали проф. Франц Буж, проф. Тадей Бржезьський й інші. Іде тут чейже про відповідальність за долю нидючого поверх і міліона карлуватих і малоземельних, економічно несаможитливих місцевих господарств, іде про долю і психічні настрої поверх 5 міліонів сільських душ, прикованих до землі, без змоги жити на ній і з неї, без змоги відорватися від своїх злиднів. Урбанізації сільського населення при безробітті у місті не можна собі уявити. Сезонна еміграція дуже обмежена, а заторська не тільки з причини низьких, смішно низьких еміграційних квот, але і з причини недостачі гроша серед охочих до емігрування не відіграє сьогодні для злігднення положення села ніякої ролі.

Так само, коли йде про колонізацію, слід підкреслити, що після погаснення законів щодо військової колонізації (вона діяла на українській території поза Галичиною) нема в Польщі закону, який допускав би інакшої розвязки переміщення при парцеляції, як розвязки, що спирається на господарське положення місцевого населення. Отже нема правних основ, які дозволяють би на колонізацію нашої Батьківщини.

А проте колонізація йшла й мала би бути тепер поширена й скріплена.

Ій мусимо рішуче протиставитися, маючи на увазі наші природні права на землі, наші господарські і соціальні можливості і потреби, маючи на увазі й місію нашої нації на Сході, яка не може на довшу мету стояти у противенстві до політики польської держави.

А) ГЕНЕЗА ПОЛЬСЬКОЇ ВЕЛИКОЇ ВЛАСНОСТІ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Стереотипне повторювання серед кол польського громадянства і урядових сфер, що „польська великовласницька земля на українській національній території мусить перейти в польські руки“, з українцям з цього приводу не діється ніяке лихо, приневолює нас, — попри розгляд аграрного питання на наших землях, — розглянути генезу скупчення великої власності в руках польських на нашій Батьківщині. В межах цього реферату можемо розглянути творення польських великих маєтків в історичнім розвитку тільки наймаркантишніми рисами, відсилаючи зацікавлених до основних історичних праць М. Грушевського, А. Яблоновського й інших та до праць о. д-ра Тита Войнаровського, який всесторонньо освітає питання, як земля наша ставала не-наша, користуючися зокрема, коли йде про новіші часи з доби австрійської: як відсування селян з рустикального земельного фонду, як своєрідне „управління“ сервітутів, теж з моїх студійних питань у 1916. році.

Коли Казимир Великий, король польський, в 1340. р. заняв Галицьку Русь, не легко було йому звикати новоздобуті землі з польською державою. Суспільний і господарський устрій галицької держави ріжнися основно від устрою Польщі. Галицьке князівство у розвитку своїм дійшло до правильного вірничування свого громадянства, серед якого велику земельну власність репрезентували бояри. Селянство було вільне, торговля широко розвинена. Зате Польща була наслідком хліборобською державою, а землевласники-шляхта рішуче були обов'язані до оборони держави та її воєнних походів. Тільки земельна власність і лицарський стан надавав повну праць людині. Не маючи поза сільськогосподарськими сильніших інших верств,

з природи речі протиставлю верствою головної польської суспільної верстви у добутім краю були бояри. Перемога їх у користь польської земельної верстви стала вихідною точкою у цементуванні Галицької Русі з польською державою. Процес цементування йшов шляхом затяжної боротьби, в якій визначну роль грали не тільки впливи Церкви і станів привілей, призначані тільки полякам римо-католикам, але й фізичне насилья на українських боярах, часто при допомозі татар. Земельні маєтки бояр загарбувано на річ польських королівщин, які у свою чергу розділювано між польську шляхту і магнатів-корольов.

Як одинично й масово винищувано бояр, про те читаємо в літописах Кроміра та Даугоша і Литовський Хроніці, довідуємося з праць польських, як нпр. В. Лозинського, „Правом і левом“, студій історичних А. Яблоновського та ін.

Вже з початком XVII. століття велика власність земельних українських бояр перестала існувати. Землі знищених бояр були вже в руках польської шляхти і магнатів. Серед них були й назвища, але лише назвища українсько-боярські. Належали вони до боярських родів Чорторійських, Сангушків, Вишневецьких, Четвертинських, Пузунів, Любецьких та інших, які ратуючи свої маєтки, перейшли в польський табір, збогачуючи польський стан посідання надбаннями культурними і матеріальними зі шкодою для Русі. Не диво, що й середня українська земельна власність — як менше відпорна — пішла їх шляхами. Патріотичні одиниці і скупчення, які залишилися у живих, без огляду на фізичне насильство, не

відшуралися свого народу і віри своїх предків, не зійшли під впливом польського устрою вниз до рівня селянського стану.

Фізичною силою і депривацією душ (привілей!) аж до XVII. століття українська земельна власність велика і середня перейшла в руки польських королів, вельмож-магнатів і шляхти.

А. Яблоновський у своїй праці „Зрудала дзюв“ пише про те ось як: „З такої численної колись в Червоній Русі і всіх українських землях верстви бояр залишилися з кінцем XVI. століття тільки сліди. Класа ця розкололася і розкилася на два протилежні боки: одна частина з них авійшла в ряди посідаючої шляхти, що користувалася вповні польським правом, друга частина впала до рівня простої замкової прислуги“.

В поході кривавих століть зліздівано велику українську земельну власність на українській національній території. Сьогодні є вона в польських руках...

(Піді буде)

Юліан Павлюковський.

Проблема Середземного Моря й Італія та Росія.

Вже Бісмарк твердив, що Росії, як азійській державі, нема змислу пхатися до Європи. Й політична співпраця з Європою викликає у цієї другої ферменти й упадок політичної рівноваги.

Росія за часів білих царів перелася зі своїми амбіціями та претенсіями аж поза Царгород. Тепер червона Росія гострим випадком пробує заволодіти цілою Європою. Два останні роки політичної співпраці Світів в Європі із деякими державами (Франція, Чехія, донедавна й Румунія) дали наглядний доказ і одній і другій стороні, що разом йти — не по дорозі: що Європа зі своєю конструктивною політикою, зі своєю великою духовною культурою може йти в Азію і піде, але ніколи не можуть йти в Європу варвари з Азії.

Що Світі побачили і починають розуміти свою невдачу у політичній співпраці з Європою, це бачимо по останніх десперацьких виступах спілки: Літвінов-Майський-Каган у Лізі Націй та в комітеті неінтервенції.

І саме тут, у комітеті неінтервенції, дуже характеристичний виступ Італії супроти Світів. Виступ — рішучий і ясний: годі, щоб Світі дельше вмишувалися до політики Європи. Про Росію в Європі, а надто — ще важливіше і дразливіше — в південній Європі, Італія й чути не хоче. Для цього Італія з Німеччиною створила блок: Італія-Німеччина-Австрія-Мадярщина-Албанія, щоб загородити Росії доступ до Європи. Для цього навязала Італія з Німеччиною тісний контакт у політиці Європи.

Коли нині червоному Мадридіві грозить упадок, коли грозить установлення совітської республіки в Каталонії, коли грозить те, що совітська Росія, маючи свою червону базу Каталонію, Середземним Морем дельше впишатиметься в Європу, то чи було б можливо стримати нині Італію від ще категоричнішого і рішучішого виступу проти Світів, Росії?

Ні на хвилину не можемо спустити з ока, що імперіалістичні задуми Італії про її майбуття можуть здійснитися швидко тоді, коли Середземне море стане тим старовинним Море Нострум. Чи Італія, яка вже має там таких суперників, як Англія і Франція, думає, пустити туди ще й Росію?

Відомий учений Франческо Конполя, один із перших ідеологів сучасного Італійського націоналізму, у своєму журналі „Політика“ (vol. I, том I, зшиток 5. 15. XII. 1918) у статті „Ли паче іт-

ліяна“ писав таке: „Нашим інтересом є не довести до того, щоб знову відновилася інтеграція і динамічно велика російська потуга з духом і силою імперіалістичною... Та відроджена російська потуга була б для нас справді подвійною небезпекою, чи не як сила панславистична, яку ми автоматично відчували загрозливою на Адріатику, чи як безпосередній російський імперіалізм у Чорному Морі і тискам у Середземному Морі та на Сході, де Італія, з природи, з істотності і з koniecznosti, потуга середземноморська і східна, вже дуже стиснена між імперіалістичними си-

ЗОРЯ ФАБРИКА ХІМІЧНИХ ВИРОБІВ
О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
у Львові, вул. Кордецького 51.
Тел. 260-04. ПКО 503.881.
поруляє власні виробни найкращої якості:
ПАСТУ до взуття „Елегант“ терм. і поск. у всіх
красках
ПАСТУ до взуття „Елегант“ лако, в тубах у всіх
красках
ПАСТУ до підлоги „Французька маса“ (фротеру-
ючу і фарбуючу)
ВІСК до підлоги — СИНКУ до біла помалюву і
корону — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до
шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевську чорну
і білу — МУХОЛАПКИ. 2732 15-2

лами Британії і Франції, не кажучи про чужу-чужу Грецію... Мусимо помагати не тільки Польщі, а й Фінляндії, Україні, Вірменії Кавказькій, а таксамо й Сибірі, щоб вони втрималися окремо від Росії. А рішуче мусимо заздальгидь шукати стратегічних і територіальних гарантій у східному Середземному Морі, особливо в Малай Азії, а також у Чорному Морі, де наша суцесія по Німеччині в копальнях вугілля в Германії хт нечна для нашого існування“.

А в статті „Політика Орієтале“ („Політика“, рік I, том III, зшиток I, число VII, 24. X. 1919 р.) той сам автор писав: „Консолідація Української Держави може бути сьогодні греблею проти більшовицької експансії на південь; застра автоматично може стати перепорою до відновлення великої Росії імперіалістичної і панславистичної, фатальної для нас, яка безсумнівно з Чорного Моря зійшла в Середземне море, щоб суперечити нам і гнобити наше життя, наш необхідний розвиток. На Кавказі злилася Росія наші економічні почини, набрала нового розмаху до здобутти Азії — землі нашого майбуття; загрозила Туреччині, яка є нашою союзницею. А

Модні **пелюрові капелюхи** на вишній за-
нон поручке у великій ліборі
Фірма **ДНТИН КАФКА**
Львів, вул. Галицька ч. 4.

прешті загрозив нам самим, нашої безпеці, на-
шому існуванню".

Ми навмисне навели тут думки цього автора,
великого вченого, європейця у повному розу-
мінні цього слова, політичного спеца при Лізі
Націй у Женеві.

Правда, Італії не вдалося не допустити боль-
шевиків до Кавказу; у дофашистському хаосі

далека заморська інтервенція не була їй під силу.
Та наведені цитати недвозначно з'ясовують за-
сідниче становище Риму до середземноморської
експансії Росії.

Як тепер бачимо, то Італія не думає допустити
Росії — якби там вона не була — до Серед-
земного моря і тимсамим є проти того, щоб
Росія киришила в Європі. Італія була і є за роз-
ділом Росії — а цеж вода на наш млин! На це на-
ші відповідні чинники мусять звернути бачну у-
вагу і дбати теж про те, щоб ця вода справді пі-
шла на наш млин, а не на чужий.

М. Зазамський.

Справа науки релігії для учеників гр.-кат. обряду у львівських польських гімназіях.

Перед кількома днями була замітка в „Ділі“
з круга батьків та змісту, що для учеників гр.-
кат. обряду, які ходять до польських державних
гімназій у Львові, нема науки релігії. Тимчасом
справа мається так, що в цьому шкільному році
катехит тої молоді о. д-р Костельник розпочав

науку з причин від нього незалежних кілька тиж-
нів пізніше — і це мабуть дало притоку до тої за-
мітки. Слід зазначити, що о. д-р Костельник спов-
няє свої обов'язки в школі дуже ревно і щиро зай-
мається повіреною собі молоддю.

Словацька зарозумілість.

Випадково попало нам до рук словацьке ви-
дання, присвячене старовинному містові на При-
шівщині (Закарпатті) Бардієву та його околиці
(B. Krpelec, Bardejov a jeho okolie dávno a dnes, Turčian-
sky Sv. Martin, 1935). Ціла Бардієвщина, як відомо,
заселена українцями-лемками греко-като-
лицького обряду і в недавньому меморіалі, що його подали
закарпатські українці до чехословацького уря-
ду в Празі, саме говориться про прилучення
Бардієвщини до сучасної Підкарпатської Русі.

Нашу увагу в згаданому виданні зверну-
ло розділ про місцеві народні пісні та їх мову. Про
ці пісні автор книжки між іншим пише, що в
піснях „зустрачаються і деякі незвичайні (від-
креслення наше) вислови („vyskytnu sa i niektoré
neobyčajné výrazy“) і тому він долучає їх словник,
себто переклад на словацьку мову. Отже ці
„neobyčajné“ слова є ніщо інше, як звичайні укра-
їнські слова: тепер, кума, сваволя, румене, ви-
минає, собі, сорочка, голова, по тобі, стираника,
шибеніць, стулять очі, розсада, ніч, зохавить,
лем, потрясення, молотить, жаль, мене, пови-
вати, горіла, ся, фартушок, пелюшки, молодий,
бандурки, любов, кислиця. Подаючи переклад
цих всіх слів на словацьку мову, автор ані сло-
вечком не згадує, до якої мови належать ці „не-
звичайні вислови“!

Позатим багато слів українських переко-
рчує на словацький лад чи то властиво на східно-
словацький діалект, транскрипція українських
слів часто неточна і невідповідна, а вже зовсім
але зі звуком „і“ та „н“. Очевидно, всі ці хиби
зроблені не випадково, але свідомо і послідов-
но, щоб „нагнути“ місцеву українську мову на
словацьку і щоб несвідомий читач мав вражін-
ня, що по селах Маковичі (старовинна назва
Бардієвщини) ніби говорять і співають словаць-
кою мовою.

Наприклад так „по словацьки“ спрепарована
пісня з села Фрічки, із зазначенням „русинська“,
в транскрипції автора:

„Pusti mene moja mati...“

Budu tobi deň orati...“

„Jeň kositi...“

„Litat' oreľ nebesami...“

Або пісня з села Вишня Полянка:

„A sidit vin sidit,
na listocku piše —
a joho milenka,
a joho milenka
ditinu koliko...“

Не лише стоїть справа і з історични ми фак-
тами. Автор печально уникає питання — хто
скорше заселявав сучасну „Східну Словацьчи-
ну“, себто Пришівщину і зокрема Маковичі —
українці чи словаки? Зате „дипломатично“
зауважує, що „русини з найдавніших часів за-
селяли територію Словацьчини“. До речі треба
завважити, що дотепер нема ніякої наукової
праці, якаб доводила, що словаки тут були ра-
ніш українців. Навпаки: всі автори вказують,
що словаки прийшли до Пришівщини щойно в
XVII столітті і лише один автор J. Huzek (Narodo-
pisná hranice mezi Slovaky a Karpatorusy, Bratislava,
ст. 2) пересуває цю дату на XVI століття.

Щодо „походження“ наших лемків на При-
шівщині, автор далі говорить, що „колиською
русів (Русів) у Східній Словацьчині і на Підкар-
патській Русі була південна частина Росії

(Ruska).“ І зараз-же додає: „Цілком певно можна
сказати, що руська мова (rusky jazyk) на Східній
Словацьчині у вимові стоїть ближче до словаць-
кої мови, як до правдивої (sic!) руської мови
(k pravéj ruské), Московського (!) Rusu, тим мен-
ше росіянина з Росії, тутешній Rus (!) тяжко
би зрозумів“ (стор. 292).

Розписуючись отак про „правдиву російську
мову“ і москалів, мови яких місцеві люди зов-
сім не розуміють, автор ані словом не згадує, як
„розуміють“ „тутешні“ люди українську мову і
чи краще від словацького діалекту?

Годиться пригадати, що згідно з офіційною
статистикою чехословацької республіки 1922—
1923 років у межах сучасної Східної Словацьчини
(Пришівщини і деяких суміжних повітів) живе
94.000 „русинів“, тоді як греко-католиків та са-
ма статистика нараховує 190.000! Тепер словаки
у своїх „популярних“ виданнях стараються за-
терти сліди і цих решток „русинів“, ігноруючи
історичні факти, наукові дослідження і сучасну дій-
сність.

Чи Товариство Письменників і Журналістів не піклується своїми членами?

КОМУНІКАТ РАДИ „ТОПЖ-У“.

В „Українських Вістях“ з 17. ч. м. п. н. „Поможіть
хворому письменникові“ появилася отвертий лист п. Ана-
толя Курдилика до членів Т-ва Письменників і Журна-
лістів ім. І. Франка з цілою низкою гострих закидів, що
Т-во не дбає зовсім про своїх членів, з наведенням двох
конкретних прикладів. Не вважаючи на образливу фор-
му того листа і покладений під ним підпис, з уваги на
мериторичні закиди, що можуть викликати в увазі сто-
ронніх людей наскрізь фальшивий образ діяльності То-
вариства, Рада Т-ва устїйнула на підставі протоколів на
своєму засіданні 20. ч. м. такі факти:

1) В справі відомого поета і письменника, про яко-
го на першому місці згадує отвертий лист, — Товари-
ство на весну цього року інтервеніувало у Рідній Шко-
лі і в Науковому Товаристві ім. Шевченка. Дало йому
тоді позичку 50 зод. з тим, що ту позичку поверне стат-
тями у „Житті і Знанні“. Опісля гонорар „Просвіти“ за
ті статті, який належав Т-ву, призначило Т-во знову то-
му письменникові на беззворотну позичку. Після того
той письменник не звертався до Товариства за ніякою
допомогою і Т-во спершу не знало, що він найшовся у
новій потребі. Колиж у секретаря Т-ва інтервеніував у
його справі пос. В. К., Рада Товариства рішила бу-
ла ладити окремий вечір з доходом на того письменника
(„Вечір Молодого Музи“, який відбудеться в цьому році).

2) В справі другого не дуже молодого письменни-
ка, про якого говорить отвертий лист, Рада Товариства
стверджує, що той громадянин є кандидатом на члена
Товариства. Вже Товариство інтервеніувало у Народ-
ній Лічниці в справі його безплатного лікування чи лі-
кування на кошт Товариства. Секретар Т-ва викупив йому
ліки та — добутиши інформації в лікарських колах —
запевнив його, що Товариство вже заходів, щоб його
прийняли або до лікування на Голоску або на По-
радню при вул. Курковій, однак раніш необхідно, щоб
він аголосився до лікаря Обезпечальні. Після того той
молодий чоловік більше до нікого з Ради Т-ва не зго-
лосився. Рада стверджує, що сам п. Курдилик дякував
телефонічно секретареві Т-ва, що він цією справою зай-
мається. Тому самому п. Курдиликові секретар Т-ва за-
явив, що Товариство радо дасть свою фірму авторсько-

му вечорові, на якому п. Курдилик мав читати твори то-
го молодого письменника, — і Рада те становище секре-
таря одобрила.

3) Щодо заміту, буди-то Т-во, легковажуючи собі на
дужих львівських письменників, спеціально опікувалося
одною письменницею, яка приїхала з Дал. Сходу і ві-
разу дістала два авторські вечори, то Рада стверджує,
що ті вечори дали Т-ву 150 зод. чистого доходу (40 про-
брутто). Так само незрозумілі для нас істотики з Бать-
Преси при одночасних претенсіях до Товариства, як не-
помогової установи, бож щорічний Бать Преси не ви-
білях дохідна імпреза Т-ва (на обох Балках Преси Т-во
заробило поперх 700 зод.). При цьому Рада звертає ува-
гу, що Товариство взагалі не розпорядилося ніякими о-
кремими фондами та що літня оселя Т-ва знімає по-
стійних інвестицій, коштів на податки, сторижа, тощо
Товариство взагалі було основане, як ставоворепрезен-
таційна організація і саме щойно від трьох останніх
Рад, що більш-менше зацікавлені у тому самому огля-
ді, Товариство по змозі займається теж допомогати
акцією. Маючи 80 (а не „більше, як 100“) членів, Т-во
дістає менш-більш правильно членські вкладки тільки
від 40 членів; багато членів — з огляду на їх матеріаль-
ний стан — взагалі звільнені від вкладок (вкладок —
50 сот. місячно!). В цій ситуації Товариство досі за ос-
тання рік виплатило беззворотних допомог 5 особам ра-
зом на суму 210 зод.

Щодо позички для п. А. Курдилика, слід зазначити,
що п. Анатоль Курдилик був припинений від 18. III з
р. у членських правах на пів року з заборозною відмо-
вати три місяці свої статті — за поведінку на території
ної польської установи, яка об'єктивно виходила на до-
нос“ проти затрунненої там української робітничої орга-
(щоб зайняти її місце), при чому суд, окремо для цієї
справи покликаний, не розглядав скарги проти п. Ку-
рдлика за те, що він зловживав бляшетами не свого на-
сопису. Ця ціла справа залишалася внутрішньою справою
Т-ва, з якої воно почуває себе звільнене з моменту
напастиного прилюдного виступу п. Курдилика проти
Т-ва і його Ради. Маємо вражіння, що можна споді-
ватися відваги п. А. Курдилика звертатися до Т-ва

ПАНІ і ПАНОВЕ

КУПУЮТЬ
ВІВАНТИ
і СОЛІДНІ

ВІВАНТИ
ПОЛОТНА
ТЕКСТИЛЬНОЇ
ГУРТІВНІ
Львів-Ринок 30

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Італії святкують нині 14. роковини фаши-
стського устрою більше святочні, як мемуари
роками.

В Австрії ввели новий закон про гонимі су-
ди для активних старшин і для старшин б. щер-
ської армії.

Французькі національні та католицькі ор-
нізації уладили протикомуністичні збори при уч-
сти 10.000 осіб.

Мадридська рада міністрів рішила ма-
боронити столиці доки зможе, на зовнішньому
фронті, не на вулицях.

Французький уряд прийняв проект мін. Кот-
розбудувати воєнне летунство коштом 5 мілья-
рдів франків.

Порошок
до печення
Цукор ваніліновий

мство за грошовою поміччю, в часі свого закінчення в правах члена, ніж Товариству, що не квапилося йти на таку таку свою членів. Коли ще додамо, що п. А. Курдіяк змалював у Тбі від 19 місяців з членськими викладами, будемо мати достаточні причини, щоб радити знову п. Курдіяка, що він з Товариства Письменників і Журналістів виступає.

Справа мала і погана і Рада Товариства не присягнула їй стільки місяць, колиб не сумно і поважно суспільне життя, що того роду одиниці можуть у нас ще

прилюдно нападати на таку установу, як організація українських письменників і журналістів, та згадати у тогу моралізатора, і що нахальність часопис, які таким виступам патронують. Рада Товариства знає, що обов'язком усіх адекватних організованих катині українського народу та всіх окремих чесних громадян є боротися з таким загрозливим явищем, що викликає правдою не агітвання.

Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові.

Протижидівські заворушення у Варшаві.

Поліція в шкільнім будинку.

Головна Торговельна Школа у Варшаві була тереном гострих протижидівських виступів, так, що поліція ввійшла до шкільного будинку, щоб інтервенювати. У відповідь на те ендецька молоддь окупувала всі шкільні локалі та не хотіла з них уступитись. Заворушення продовжувались до пізньої ночі. В авлі зібралось 500 студентів, які заявили, що не вийдуть добровільно з будинку. Поліція дала 15 хвилин часу, щоб студенти добровільно вийшли. По речинці уста мисля перед явлено подвійний кордон поліції, а старшини почали усувати поодиноких студентів з будинку. Тих, що мали легітимації негайно пустили, а всіх інших придержували.

Поліція ввійшла до В. Т. Школи не на віз-

вання ректора, тільки на приказ адм. влади. Протижидівські демонстрації відбувались також у Головній Школі Сільського Господарства, де ендецькі студенти обкидали жидівських гнилими яйцями.

У зв'язку з протижидівськими виступами в Гол. Торг. Школі кружляють погослови про димісію ректора Мікляшевського. Покищо цих вісток урядові кола не potwierдили.

Вчора було вже у В.Т.Ш. спокійно. Минулої ночі придержано коло 100 студентів. Більшість із них не була студентами торговельниками, але студентами інших високих шкіл у Варшаві.

Виклади припинено аж до відкликання.

МАДРИД, 28. 10. ПАТ. Президія ради міністрів повідомляє, що мешканці столиці мусять обов'язково приймати утікачів з фронту. Кошти утримання покривають зі спеціальних фондів.

ЧЕРВОНІ ДОБРОВОЛЬЦІ З ФРАНЦІЇ.

МАРСЕЛЬ, 28. 10. Агас. На чердаку есп. пароплаву відплило відтіля 500 добровольців до Каталонії.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНОСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГолошення до
НАШОГО ЩОДЕННИКА.

З організаційного руху.

ПОЛІТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В КОЛОМІ.

Заходами Повітового Народного Комітету в Коломні відбулася 26. жовтня ц. р. нарада інтелігенції з міста й повіту, присвячена політичним справам. Наряду відкрив голова П. Н. К. пос. Заваликут. До президії ввійшли о. Гоянок як голова, б. сенаторка О. Кислевська і селянин Винничук Дмитро як заступники. Реферат про теперішнє політичне положення і про політику УНДО вголосив голова партії А. У. П. Р. пос. Василь Мудрий. Референт широко навісвітлив теперішні політичні відносини не тільки в нас, але й у світі, проаналізував положення цілої української нації та умотивував теперішню нашу національну політику в Польщі. По рефераті відбулася дискусія, в якій збирали слово: Імк. Микитюк, селянин Слоболян, д-р Кир. Трильовський (як безпартійний) та о. Гоянок. Всі вони солідаризувались з теперішньою політикою УНДО та поставили цілу низку запитів, на які дав відповідь пос. Вас. Мудрий, а в місцевих справах пос. Заваликут. Нарата тривала понад 4 години і взяло в ній участь поперх сотні громадян із Коломиї та з повіту.

НАРАДА ПОВІТОВ. НАР. КОМІТЕТУ В МОСТИСЬКАХ.

В суботу 24. жовтня ц. р. відбулося засідання Повіт. Народного Комітету в Мостиськах під проводом голови о. Пшепорського, присвячене організаційним справам, у якому взяв участь голова УНДО пос. Василь Мудрий. На засіданні обговорено цілу низку актуальних організаційних і політичних справ, зв'язаних із працею в повіті.

Напад на канцелярію українського адвоката.

Дня 26. ц. м. в год. 5.15 пополудні напало двоє невідомих мужчин узброєних у револьвери на канцелярію адвоката д-ра Миколи Струтинського в Буську б. Львова, стероризували

присутніх у канцелярії Теодора Ваня і Марію Леську та забрали машину до писання вартості 450 зол. Відтак утікли в напрямі Красного. Поліція веде слідство.

Поветанці придержали корабель із зброєю.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. Два національні кораблі придержали біля Севти вітрильний корабель навантажений зброєю і муніцією. Корабель ішли до Алканте. Члени залоги прикидувались скандинавцями, однак докладна контрола паперів показала, що більшість залоги — це солдати й еспанські горожани.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 28. 10. ПАТ. Червоні відкинули ворожий наступ на відтинку Толедо та знищили

ворожу кольтону, що йшла зі Сарагоси до Тардіенте (арагонський фронт).

ХІХОН, 28. 10. ПАТ. Кольони гірників завзято затакували нац. війська, що йшли на Овіедо. Під Мон Сан Клявдіо дійшло до зав'язаних боїв — ворог відступив і гірники заняли Отеро та взяли чимало бранців.

МАДРИД, 28. 10. ПАТ. Рада міністрів ухвалила змилитаризувати всю обслугу телефонів та змобілізувати всіх мужчин до 45-ох літ.

АНДРЕ ТЕРІЄ.

ДОРОГА ДО НАРІЄРИ.

Коли Стефан Буссено приїхав до Парижа, зараз пішов з відвідинами до пана Куртіля, якому зазначував своє свіже місце в міністерстві.

Пан Куртіль мешкав на вулиці св. Домініка на І. поверсі. Стефан начекався довго у передпокою, серед устаних інтересентів, заки його допустили до кабінету достойника. Радник з округи Помі, від коли став послом, змінився одягом: мав чорну краватку, довгий сурдут, застібнутий тісно і святочні жести. Все-ж щиро вітає гостя, подає йому руку і прохає сидати при бюрку, де лежить ціла гора газет і брошур.

— Отже, мій дорогий приятелю, як бачите, я потрапив обітницю і ви починаєте нову кар'єру. Чи ви задоволені?

Буссено дякує поважно:

— Я вдячний вам дуже, що ви видобули мене з тої страшної провінції. Без вас я не дістав би нікого посади, до якої було так багато кандидатів. Та від часу, як я тут, передбачую труднощі, про які я раніше не думав.

— О! бачу, що вас нелегко задовольнити. Ваше становище веде до кар'єри. Ви дісталися до Парижа, до єдиного міста, де молодий чоловік, якому природа дала різні прикмети, може зблистити своїм талантом. Робите таку міну, як хтось, хто нарікає, що має занадто гарну міну!

— На жалі... бути в Парижі, це ще не все. Треба ще в ньому жити, а тут усе таке дороге. Маєтку не маю, а моє становище в міністерстві, хоча дуже почесне, не збільшило моєї плати. Те, що було досить для провінції, не вистачає на Парижі. Не знаю, чи зможу звести кінці, тимто і журюся.

Посол усміхнувся спокотливо:

— Мій юханий! бачу, що ви не маєте спритності. А тут де-небудь дати собі раду, коли хтось має голову на кадку. Ясно, що оай-

ські птахи не впадуть на вас самі з неба, але зручний мисливець повинен уміти їх приманити і зловити.

— Мушу признатись, що в таких справах я новик і саме тому я прийшов прохати вашої ради.

— Я дам вам аж дві, — відповів Куртіль — перша це уміти подобатись людям і створити собі такі добрі зв'язки, щоб можна дістатись до вищого товариства і багато оженитись. Ви молоді, вродливі, а в Парижі є віна досить. Треба тільки влучно підійти до справи, не бавитися в сентимент, мати передовсім практичний бік на увазі.

— Дуже добре, — відповів Стефан — але ці зручні маневри вимагають часу і таких трохи грошей. Хто має таку маленьку плату, як я, не може робити...

— Може робити довги — перебив йому посол — які пізніше сплатить в'яном своєї жинки. Це-ж буденне явище. Я можу вам допомогти. Від коли я став послом, не можу дати собі ради від надміру праці. Усякі комісії, звіти, промови. Говорю і пишу легко, але маю труднощі в адміністративних справах. Я міг би використати вашу знайомість права, якби ви хотіли стати моїм секретарем. Ви заходили би до мене після бюра. Я дав би вам сто франків місячно, но в обід у себе, крім нього ви мати би нагоду познайомитись з різними впливовими людьми, ввійти до парламентарних салонів.

Стефан прийняв таку пропозицію внаслід захопленості. Уже бачив себе між великими правниками, від яких залежить доля громадянства.

— Но, то добре — закінчив розмову Куртіль — справа поладнана, від завтра почнете працю. На початок будьте добрі переглянути інтерпеляцію до міністра освіти у справі непошанування релігії в університеті.

Таким робом Буссено став секретарем посла. Коли взявся до роботи, зараз переконався, що його праця зовсім непротекуїтна, а такі ве-

лика. Читає інтерпеляцію Куртіля і бачить, що це писанина без ладу і складу, записує фраз, які стверджують, що пан посол не має найменшого поняття про справу. Він здивований, але щоб доказати свій талант, запалюється і складає досить палку промову. Посол Куртіль вивчив її напам'ять і вголосив перед парламентом промову зі значним успіхом. Коли Стефан прочитав на другий день текст „своєї“ промови у друку, сам дивувався, які розумні підбрав аргументи і був вдячний політикові, що дозволив йому висловлювати свої політичні погляди.

Куртіль після своєї промови дістав побажання з усіх сторін і був переконаний, що це він сам усе так розумно сказав. А що він людина обережна, то не дуже квапиться впровадити свого секретаря до парламентарних кол. Він лякається, щоб якимсь необережним слівцем його секретар не виявив свого співробітництва. Зате він щораз більше хвалить Стефана і щораз більше його заохочує.

Цінений секретар стає постійним гостем у домі Куртіля. Щодня знаходить він місце для себе при обіді з вибагливими стравами, добрим вином. По обіді дістає добру чорну каву і курить першорядні цигара. Після цього стає до праці в доброму настрою, пише звіти, реферати, відповідає на численні листи виборців.

Одного травневого вечора, коли Буссено замірявся серед сутінків, відчинив хтось двері і він почув жіночий голос:

— Вибачте! Чи мій вуйко ще не вернувся?

Секретар обернувшись побачив у сірому світлі двадцятикількалітню жінку у весняній сукні та капелюсі прибраній фіялками. Встає і кланяється:

— Посол Куртіль тепер у місті на вечері, але коло дев'ятої буде назад, бо маємо тут працю.

— Коли дозволите я почекаю на вас.

Молода дівчина здіймає капелюх, поправляє волосся перед дзеркалом і зовсім саобідно роззирається у фотелі.

Важний розпорядок міністра скарбу.

— Нагороди Нобля призначить журі з шведської літератури, фізики, хімії, медицини та економіки. Цього року журі призначить шість нагород: одна з літератури, одна з фізики, одна з хімії та одна з медицини. Сума нагород становитиме цього року 159.850 шведських корон.

Богдан В. Нижанківський: АКТОР ГОВОРИТЬ. На-
риса. Видавець Р. Цюпка. Львів 1936. Стр. 46.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Молодий Театр „Заграва“
від арт. пров. В. Блавацького.ТУСТАНОВИЧІ: „Камо грядеші?“ 28.
Х. „Вісниця і Лігія“; 29. Х. „Смерть Не-
ронові“; 30. Х. „Рожевий шлях“.ДРОГОБИЧ: 31. Х. „Рожевий шлях“.
САМБІР: „Камо грядеші?“ 1. XI. „Ві-
сниця і Лігія“; 2. XI. „Смерть Нерона“.СТАРІЙ САМБІР: 3. XI. „Голгота“; 4.
XI. „Вісниця і Лігія“; 5. Х. „Смерть Нерона“.
31 Самбора Ст. по дорозі до Переми-
шля театр загостить тільки з одною ви-
ставою „Голгота“ до Добромила, Хиро-
ва і Ніжанкович.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

РОГАТИН:

29. Х. Циганський барон.

30. Х. Муж двох жінок.

31. Х. Інвалід.

2. XI. Нова теща

3. XI. Вія.

3 Рогатина іде театр до Галича та

Ходорова.

Великий Театр:

Четвер 29. Х. год. 7:30 веч. „Модні

спідниці“.

П'ятниця 30. Х. год. 7:30 веч. „Пігма-
ліон“.Субота 31. Х. год. 7:30 веч. „Пігма-
ліон“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Маленький лорд“.

АТЛАНТИК: „Тайна бригада“.

ВАНДА: „Його велике кохання“, „Для

тебе танцюю“.

ГІРАЖІНА: „Більше та Льолько“.

КАСІНО: „Король жінок“.

КОПЕРНИК: „Пастер“.

МАРУСЕНЬКА: „Юдиль грає на

скрипці“.

МЕТРО: „Капітан Блуд“.

МІРАЖ: „За хвилину щастя“.

МУЗА: „Скандали міліонерів“ і „Ва-
муса“.

ПАКС: „Давид Копперфілд“ із Фреді

Бастонком.

ПАЛАС: „Прокляте“.

ПАН: „Бавити“.

РАЙ: „Ядві“.

СВІТ: „Княжна Чардаш“ з Мартою

Егерт.

СТИЛЕВИЙ: „Роберта“, ревія „Як у

уяві“.

ТОН: „Робін Гуд із Ельдорадо“.

УПІХА: „Червоний султан“ і ревія.

ХІМЕРА: „Маленький бунтар“ із Шері

Темпл.

ФОТОПЛЯСТИКОМ.

(на Марійська 5.)

„Цепелин у просторах“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 29. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Вокальний ансамбль

для дітей, 17.35 Крайцерівська соната Бе-
тховена на скри. і форт., 19.35 Вісьськ. орх.,

22.20 Віольонч. ресіталь, Кошні (259,1)

18.00 Діа Зікарпаття, Прага (470,2) 17.45

Музика на 4 руки, 22.15 Легка музика,

Париж (1648) 12.00, 13.15, 21.45 Концерт,

17.00 Спіл, 18.00 Театр Уяви, 21.00 Солі-

сти, форт., спіл, Білгород (437,3) 18.00

Нар. музика, 20.30 Квартет, Берлін (356,7)

14.15 Розр. музика, 16.30 Веселе пополу-

дне, 17.00 Сучасна музика, 19.15 Вах-
Март, 20.10 Пять оркестр грає до танку,

Кенігсвертергаузен (1571) 14.00, 16.00 Кон-

церт, 18.25 Смічк. квартет б-дур Гайдна,

Мінхен (405,4) 11.00 Весела музика, 16.30

Жан Павль у музиці Р. Шумана, 17.00 Пі-

сні, 18.00 Мелодія і ритм Скандинавії,

Будапешт (549,5) 12.05 Сальон. музика,

17.00 Циг. музика, 18.15 Концерт орх.,

спіл, 22.35 Концерт оп. орх., Міліно

(368,6) 11.30 Легка музика, 16.40 Програ-

ма для дітей, 17.15 Вокальний концерт,

19.00 Легка музика, 20.45 Із бей кава-

лієре Д'Орфле, Рим (420,8) 13.10 Орх.

концерт, 17.15 Сучасні італ. пісні, 20.45

„Діфні“ оп. Дж. Музе.

П'ятниця, 30. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Арті та пісні, Ф. Мі-

нарк соп., 17.40 Сп. ресіталь, Таже ба-

ритон, 19.25, 21.05 Концерт, Кошні (259,1)

19.10 Інструм.-вок. концерт, Прага (470,2)

16.10 Сальон. квартет, 17.10 Смічк. квар-

тет б-дур, Париж (1648) 18.30 Концерт,

1.00 Скрипк. ресіталь, 21.45 „Рін“ ком. оп.

Пашкега, Білгород (437,3) 17.20 Скрипка,

18.00 Нар. пісні, 20.00 Сп. ресіталь, Берлін

(356,7) 14.15 Популярна музика, 18.00 Кон-

церт, 19.20 Пієн, Кенігсвертергаузен

(1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Сучасна

віольонч., Мінхен (405,4) 16.50 Легка му-

зика, 17.20 Нова форт. музика, Будапешт

(549,5) 19.30 Опера, 22.30 Циг. музика, Мі-

ЧІВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 29. жовтня 1936.

6.30 Ранішній ауд., 6.33 Руханка, 6.50 Гр.

пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма

на піні, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00

Ауд. для шкіл, 11.30 Муз. порамок: Шо-

пеніві твори, форт., 11.57 Сигнал часу,

12.03 Концерт орх., 12.40 В господарстві

на Всіх Святих, 12.50 Полудневий денник,

14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські

вістки, 15.15 Рекламний концерт, 15.30

Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка муз-

ика з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Лег-

ка музика з гр. пл., 16.35, 17.15 Концерт

симф. орх., 17.00 Робітник у Німеччині,

18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові

вістки, 18.20 Арті та пісні з гр. пл., 18.35

Біт під Молотком, муз.-словна ауд.,

18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Форт. ресі-

таль, Лістові твори, 19.35 Концерт легкої

і танк. музики, 20.30 Кришталові печери

в Крижів, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Ак-

туальна гутірка, 21.00 Карло Шмапог-

ський: форт. спіл, скрипка, 22.10 Діа

та сьогоднішня оперетка, гр. пл., 22.30

Танкова музика, орх.

П'ятниця, 30. жовтня 1936.

6.30 Ранішній ауд., 6.33 Руханка, 6.50

Музика, 7.15 Ранішній денник, 7.25 Про-

грама на піні, 7.35 Легка музика з гр. пл.,

8.00 Ауд. для шкіл, 11.30 Для старших ді-

тей: „На зеленій Шлеську“, „На Шкубач-

ках“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Компози-

ції Ф. Ліста з гр. пл., 12.40 Ощадна гос-

подина, 12.50 Полудневий денник, 14.30

Концерт бажань, 15.00 Господарські ві-

стки, 15.15 Рекламний концерт, 15.30 Львів-

ські біжучі вістки, 15.35 Шкільні хлопці

перед мікрофоном, 16.00 Легка музика на

органах, гр. пл., 16.15 Гутірка з хором,

16.30 Концерт солістів, форт. спіл, 17.00

Віа Гвадарамі до Мадриду, 17.15 Кон-

церт орх., у прогрі, Думка в Коломійці,

17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортові

поради, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Го-

стина на флорді дробент, 18.30 Легка

музика з гр. пл., 18.40 Прогр. скрипка,

18.50 Як зупинити надмір пукр. буряків,

19.00 Велика присутність, 19.20 3 пісню

по краю, ауд., 19.45 Оперетковий фрагмент,

20.00 Симф. концерт, із участю Льомбро-

за Деметрія Калімахоса флет; у перерві

Веч. денник, Актуальна гутірка, 22.30 „С.

О. С.“ скеч Ф. Поргеши, у вик. артистів

Льв. театру, 22.45 Танк. музика з гр. пл.

Повідомляємо ввічливо П. Т. Клієнтелю, що з ниніш-
нім днем перенесли ми льокаль продажі і бюро з
дотеперішнього місця при вул. Академічній 11 — до
фронтальної камениці при вул. Академічній 28

„RADIO-EKRAVOX“

ГЛАВНІШЕ АКАДЕМІЧНА Ч. (1)

тепер
АКАДЕМІЧНА 28При нагоді поручаємо наші відомі способи якістю радіо-відбірювача до
1934 мережі і до батерії.

Мука житна витяг 0.30%	28.75—29.25
Мука житна гат. I. 0.30%	27.75—28.25
Мука житна гат. I. 0.65%	25.75—26.25
Мука житна гат. II. 50-65%	19.25—19.75
Мука житна разова 0.95%	19.75—20.25
Мука житна посеред. 65%	16.25—17.25

Інші курси незмінні.

Звідомлення збіжневого ринку Цен-
тросоюзу з дня 28. ц. м.

Ціни за 100 кг. ливом, льоко вагон-

стація завадовання:

льоко ст. завадов:

Пшени. збірна 750 гр/л 5%
Жито збір. 691 гр/л. 3%	31.25—31.50
Ячмін. пш. 621 гр/л. 4%	15.50—15.75
Овес легко задов. 444	17.25—17.50
Овес не задов. 456	13.25—13.50
Гречка 10%	13.75—14.00
Кукурудза жовта	19.00—20.00
Кукурудза червона	15.15—15.25
Коноп. сім'я	17.00—17.25
Соняшникове сім'я	31.00—31.50
Насіння луну 95%	31.50—32.00
Фасоля корона р.ч. в. з м. 42	41.00—42.00
Фасоля „Різе“ р.ч. виб. з м. 42	55.00—56.00
Фасоля шмал. р.ч. виб. з м. 40	42.50—43.00
Фасоля шмал. спец. руч.ч. виб. з м. 40	40.50—41.00
Фасоля краса рафована	43.00—45.00
Фасоля цукр. руч.ч. виб.	25.00—28.00
Конюшина червона	30.00—31.00
Конюшина від каляки	100—105
Конюшина від каляки	115—120
Конюшина від каляки	120—125
Конюшина від каляки	120—125

Пшениця і ячмін. далі подешевіли на

25 сот. Ціни інших продуктів не змінили.

На олійні насіння тенденція дещо слабша.